

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta (SHL 27 d §)

- **Kuvaile palvelun sisältöä**
 - Palvelulla pyritään edistämään vammaisten henkilöiden työllistymistä palkkasuhteeseen tavallisille työpaikoille työvalmentajan tuella
 - Työllistymistä tuetaan mm. työvalmennuksella, tiiviillä yhteistyöllä muihin asiakasta hoitaviin tahoihin, omatyöntekijällä sekä yrityksiin / järjestöihin suunnatulla ohjauksella ja neuvonnalla
 - Työvalmentajan tukeen sisältyy mm. asiakkaan tilanteen kartoitus kokonaisvaltaisesti, asiakkaan edun mukaisesti ohjaus osa-aikaiseen työhön (mm. palkan vaikutus etuuksiin), te-toimistossa asiointi yhdessä asiakkaan kanssa, sopivan työtehtävän etsiminen ja yritysten kontaktointi, työnantajan avustaminen osatyökykyisen työllistämiseen liittyvässä byrokratiassa)
- **Mikä organisaatio palvelua järjestää?**
 - Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (Kymsote)
- **Mikä taho/tahot palvelua tarjoaa?**
 - Asiakas voi työllistyä mihin tahansa
- **Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on (esim. vuosittain)?**
 - Määrät melko pieniä, noin 20 asiakasta vuodessa
- **Minkälainen on asiakasrakenne ja -jakauma?**
 - onko esimerkiksi kehitysvammadiagnoosia, mielenterveysdiagnoosia vai onko palveluun ohjattu sosiaalisista syistä, päihdeongelmista johtuen jne.?)
 - Asiakaskasrakenne on moninainen. Asiakkailta on mielenterveys- ja päihdetustausta, sosiaalisia syitä sekä kehitysvammadiagnooseja.
 - Suurin osa asiakkaista on tällä hetkellä mielenterveys- ja päihdekuntoutujia
- **Mitkä ovat asiakkaiden yleisimmät lähettäjätahot?**
 - Asiakkuuden perusteena on Kymsoten aikuissosiaalityön tai vammaispalvelun asiakkuus sekä palvelutarpeen arviointi, jossa todetaan asiakkaan hyötyvän palvelusta.
 - Lähettävät tahot ovat vammaispalvelu ja aikuissosiaalityö
 - Pääsääntöisesti asiakkaat tulevat palkkatukityöhön avotyötoiminnan / työtoiminnan kautta
- **Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?**
 - Avotyötoimintaan
 - Opiskelemaan
 - Palkkatyöhön
 - Te-toimiston asiakkaaksi
 - Eläke tms. selvittelyihin
- **Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailla on?**
 - Keskimäärin pari vuotta
- **Kuvaile ja pohdi tiiviisti, kuinka palvelussa toimii yhteistyö muiden sote-palveluiden kanssa**
 - Yhteistyön muiden sote-palveluiden kanssa koetaan toimivan hyvin.
 - Asiakkaiden asioissa pidetään yhteistyötahojen kanssa tarpeen mukaan yhteistyöpalavereja ja laaditaan yhteisiä asiakassuunnitelmia. Puheluita ja sähköposteja vaihdetaan tarpeen mukaan, vaikka päivittäin
- **Onko palvelussa tai sen asiakkailla (tai osalla asiakkaista) tukenaan asiakasvastaava? Jos on, kuka toimii asiakasvastaavana? Jos ei, voit pohtia, olisiko asiakasvastaavamallista hyötyä tai haittaa.**
 - Kaikilla asiakkailla on omatyöntekijä
 - Asiakkaalla on taustalla aina lähettävän tahon omatyöntekijä ja tämän lisäksi työllistymistä tukevassa toiminnassa nimetty sosiaaliohjaaja / työvalmentaja. Asiakkaan asioita hoidetaan yhdessä.
- **Onko asiakkaille tarjolla työhönvalmennusta? Jos on, kuinka paljon?**
 - Työhönvalmennusta on tarjolla
 - Työhönvalmennus toteutetaan työvalmentaja nimikkeellä
 - Tuettuun työllistymiseen myönnetään aina 1–10 tuntia / kuukaudessa työvalmentajan tukea
- **Mikäli mahdollista, kuvaile ja/tai arvioi, mitä etuuksia asiakkaat saavat. Vaikuttaako etuusjärjestelmän logiikka asiakkaiden ohjautumiseen palveluun?**
 - Palveluun hakeutuvilla on useimmiten kuntoutustuki tai eläke etuutena
 - Palveluun ohjautuu eläkkeen tai kuntoutustuen saajat (eivät ole työttömiä työnhakijoita)

- Mikäli asiakkaalla on erityishuoltopäätös, järjestetään heille työmatka kyydit Kymsoten kustantamana
- Muita etuuksia asiakkailla voi olla mm. asumistuki, perustoimeentulotuki, vammaistuki/eläkkeensaajan hoitotuki
- **Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta?**
 - Eivät
 - Saavat palkkaa työpaikalta
- **Pohdi, minkä asioiden pitää muuttua, jotta palvelusta päästäisiin etenemään nykyistä paremmin avoimille työmarkkinoille/TE-toimiston asiakkaaksi/työllisyyspalveluihin/ Kelan ammatilliseen kuntoutukseen tai koulutukseen.**
 - Avoimille markkinoille siirtymistä edistäisi entistä tiiviimpi työnantajien kontaktointi, ohjaus ja neuvonta sekä tuki. Tulisi löytää keinoja kannustaa / rohkaista yrityksiä ja yhdistyksiä palkkaamaan osatyökykyisiä.
 - Tulisi olla keinoja lisätä työnantajien valmiuksia ottaa vastaan osatyökykyisiä työntekijöitä
 - Työhönvalmennus tulisi olla vielä nykyistä selkeämmin tukemassa työn muokkausta asiakkaan tarpeita vastaavaksi
 - Työvalmentajan tuki ja ohjaaminen myös opiskelupaikan miettimiseen ja hakemiseen
 - Tiedon lisääminen ammatillisille liittyen mm. ammatilliseen kuntoutukseen ja koulutukseen
- **Kuvaile mahdollista työnantajayhteistyötä/yhteistyötä TE-toimiston kanssa. Voit myös pohtia, miten näitä voisi parantaa.**
 - Työvalmentaja tekee tarvittaessa asiakkaan kanssa yhteiskäynnin TE-toimistossa
 - Työvalmentaja on mukana työllisyysuunnitelman teossa (TE-toimistossa käynnin yhteydessä)
 - Työnantajaa ohjataan / neuvotaan palkkatukeen liittyvissä asioissa
 - Työtehtävän räätälöinti työnantajan ja / tai asiakkaan kanssa
 - Työvalmennus asiakkaan työpaikassa (tukikäynnit)
 - Työnantajan kanssa tapahtuvaa yhteistyötä voisi parantaa lisäämällä yrityksiin ja yhteisöihin tapahtuvaa kontaktointia
- **Kuvaile keskeisiä haasteita**
 - Päihdeongelmaiset ovat usein haaste; heidän sitoutumisensa palveluun on heikkoa ja usein tarve olisi ensisijaisemmin akuutin päihdeongelman hoidolle kuin työlle
 - Korkeasti koulutetuille ihmisille, joilla on esim. mielenterveysongelmia, on usein haastavaa löytää (koulutusta vastaavaa) sopivaa työtehtävää.
 - Toisaalta haastava asiakasryhmä ovat myös henkilöt, joilla ei ole minkäänlaista koulutusta ja kaikki koulut ovat jääneet kesken.
 - Korona on tuonut lisähaastetta paikkojen löytämiseen, kun yritykset ovat jo joutuneet lomauttamaan / irtisanomaan työntekijöitään.
 - Haasteena on myös löytää asiakkaille palkkatyötä ja saada asiakkuus päätymään
 - Tukien ja etuuksien vaikutus työn tekemiseen on toisinaan monimutkaista
 - Mahdollinen päällekkäinen työ yrityskoordinaattorin ja työvalmentajien ja työhönvalmentajan kesken?

Kuvaa (hankkeen aikana) lisäksi yksi toteutunut palvelupolku asiakkaan ohjautumisesta palvelun aloitukseen aina (mahdolliseen) palvelun lopettamiseen asti. Miten asiakasohjaus toimi? Oliko henkilö myös muiden palveluiden piirissä? Mitä etuuksia asiakkaalla oli?

Asiakas x

- Asiakas on päihdekuntoutuja, jolla on etuutena kuntoutustuki
- Aiemmin asiakas on ollut työkyvyn tuen tiimissä työkyvyn selvittelyssä. Selvittelyt on tällöin tehty ja asiakkuus työkyvyn tuen tiimissä on päätynyt. Työkyvyn arvioissa on todettu, että asiakkaan ensisijainen tarve on hoidon tarve ja sieltä jatketaan työkyvyn tarpeen arviota. Asiakkuus on siirtynyt mielenterveys- ja päihdepalveluihin ja siellä on ollut omatyöntekijänä sosiaaliohjaaja.
- Asiakkaan hoito on jatkunut mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä aikuissosiaalityössä. Lopulta asiakas ohjautuu työtoimintaan aikuissosiaalityön kautta. Aikuissosiaalityössä on tehty palvelutarpeen arvio ja asiakassuunnitelma. Tässä yhteydessä todettu tarve työllistymistä tukevalle toiminnalle.

- Aikuissosiaalityön työntekijä on ottanut yhteyttä työtoiminnan sosiaaliohjaajaan puhelimitse tai salatulla sähköpostilla. Työtoiminnan sosiaaliohjaaja näkee mielenterveys- ja päihdepalveluissa laaditun palvelutarpeen arvion sosiaali Lifecare -järjestelmästä.
- Työtoiminnan työvalmentajilla ja sosiaaliohjaajalla on kerran kuukaudessa palaveri, jossa käydään läpi uudet asiakkaat ja sovitaan asiakkaan omatyöntekijä. Tämän jälkeen työvalmentaja on yhteydessä asiakkaaseen ja sopii haastatteluajan ja haastattelee asiakkaan. Haastattelussa on käytössä kaavakepohja, jonka avulla käydään läpi asiakkaan kokonaistilannetta, aikaisempaa työhistoriaa ja opiskeluja, päihdetaustaa, viranomaisverkostoa, omaa motivaatiota ja toivetta työn suhteen ym.
- Haastattelun jälkeen työvalmentaja alkaa etsiä asiakkaalle sopivaa työtoimintapaikkaa. Hän kontaktoi työnantajia ja informoi avotyötoiminnasta.
- Kun sopiva paikka on löytynyt, tekevät asiakas ja työvalmentaja tutustumiskäynnin työpaikkaan, tässä tapauksessa kauppaan, johon asiakas menee avustaviin tehtäviin. Yhdessä työnantajan ja asiakkaan kanssa sovitaan työn aloittamisesta, työn määrästä, työtehtävistä, työpäivien pituudesta ym.
- Työvalmentaja tekee kirjaukset sosiaali Lifecare -järjestelmään ja työtoiminnasta tehdään viranhaltijapäätös, joka postitetaan myös asiakkaalle.
- Asiakas aloittaa työtoiminnan sovittuna ajankohtana ja työvalmentaja menee ensimmäisenä päivänä paikalle. Hän käy läpi käytännön asiat ja laatii työnantajan ja asiakkaan kanssa sopimuksen työtoiminnasta (tämä ei ole virallinen työ sopimus).
- Asiakas käy työtoiminnassa sovittun ajan (tässä tapauksessa puoli vuotta) ja työvalmentaja käy tarpeen mukaan työpaikassa käynneillä, kuitenkin vähintään kerran kuukaudessa.
- Jos huomataan päihteiden käyttöön liittyviä haasteita, ollaan tarvittaessa yhteydessä asiakkaan omaan sosiaaliohjaajaan. Muutoinkin yhteydenpito miepä palveluihin tarvittaessa puolin ja toisin.
- Asiakas innostuu kaupan alasta ja haluaa lähteä opiskelemaan alaa. Työtoiminta on sujunut hyvin ja päihdeongelma pysynyt hallinnassa.
- Asiakas hakee työvalmentajan avulla koulutukseen ja asiakkuus työtoiminnassa päättyy.